

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси 14 январь кунин бўлиб ўтган мажлисида партия ва ҳукуматнинг РСФСР Ноқоратупроқ зонаси агросаноат комплексини ривожлантириш юзасидан илгари қабул қилинган қарорлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масалани контрол тариқасида кўриб чиқди. Область партия комитетларининг биринчи секретарлари қатнашган муҳокама чоғида, белгиланган тадбирларнинг амалга оширилаётганлиги мамлакатнинг ана шу

муҳим иқтисодий районини ривожлантиришга ижобий таъсир кўрсатаётганлиги айтиб ўтилди. Моддий-техника базасини ҳамда социал соҳани ривожлантириш ва мустақамлашга катта миқдордаги ресурслар сарфланмоқда. Натижада бир неча йил давомида рўй бериб келган қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришнинг пасайиши тўхтатиб қолинди. Айтиб ўтилди. Сиёсий бюро Ноқоратупроқ зона агросаноат ишлаб чиқаришини ривожлантиришда тўб бурилиш

рўй бермади, деб ҳисоблайди. Региондаги кўпгина об-ластлар ва автоном республикаларнинг қишлоқ хўжалиги барқарор ривожланишни таъминламайпти, давлат ва колхозлар сарфлаётган катта-катта маблағлар етарлича самара бермаяпти. Владимир, Иваново, Калинин, Киров, Кострома, Рязань, Смоленск, Ярославль, Новгород, Псков областлари хўжаликларидеги ишларнинг аҳоли, айниқса, ташвиш уйғотмоқда. - Мамлакат озиқ-овқат фондиди муттасил кўпайтиришда

РСФСР Ноқоратупроқ зонаси агросаноат комплексининг ролини янада ошириш катта сиёсий, умумдавлат аҳамиятига эришилди. Яқин вақтлар ичида мазкур район аҳолисини шу эрининг ўзида етиштирилган асосий озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашга эришиш зарурлигига катта эътибор берилди. Ноқоратупроқ зона қишлоқларини социал ўзгertiш суръатларини жадаллаштириш кўзда тутилади. Бунда 1995 йилга бориб қишлоқдаги ҳар бир оилани ҳовлисида қўшимча иморатлари бўлган алоҳида уй-жой билан таъминлаш, қишлоқ аҳоли пунктларида мактаблар, болалар муассасалари, соғлиқни сақлаш, маданият, савдо ва ма-

ший объектлар етарли даражада бўлиши керак. Шу йилдан бошлаб йўл қурилиши кенг программасини амалга ошириш, қишлоқларни газлаштириш суръатларини жадаллаштириш, ишлаб чиқариш ва маиший эҳтиёжлар учун электр энергиясидан фойдаланишни кенгайтириш зарур, деб топилди. РСФСР Ноқоратупроқ зонасини социал ва иқтисодий ривожлантиришнинг 1988—1995 йилларга мўлжалланган комплекс программасини ишлаб чиқиши, уни амалга ошириш учун кўпроқ капитал маблағ, материал-техника ресурслари ажратиш мўлжалланди. РСФСР Ноқоратупроқ зонаси агросаноат комплексини бошқаришни янада такомиллаштиришга оид тадбирлар белгиланди. (Давоми 2-бетда).

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 12 (9248). 1988 йил 16 январь • Баҳоси 3 тийин.

ХАЛҚ СЕЛЕКЦИОНЕРИ

● ОРЖОНИКИДЗЕ районидagi Ленин номидаги колхознинг тажрибали деҳқони, халқ селекционери Зайниддин Фахриддиновни ҳамма яхши танийди. У республикадаги цитрусчиликни ривожлантиришга катта ҳисса қўшмоқда. У меҳнат

қилаётган коллектив давлатга бултур 750 тонна ўрнига 900 тонна лимон топшириб, 4 миллион сўм даромад олишга эришди. Суратда: Зайниддин Фахриддинов лимонзорда.

А. АБАЛЯН фотоси.

Кинематографиячилар союзи правлениесининг пленуми

Ўзбекистон Кинематографиячилар союзи правлениесининг 15 январь кунин Тошкентда бўлиб ўтган пленумида ана шу ижодий союз фаолиятини яхшилаш масалалари муҳокама қилинди.

Совет жамияти ҳаётининг ҳамма соҳаларини қайта қуриш республика кино арбоблари ишига ҳам таъсир қилди. Эcran бир вақтлар таққилб қўйилган мавзуларни яна қатъият билан ёрита бошлади. Уткир иқтисодий, экологик, социал, ахлоқий проблемаларни ўртага қўйган бир қанча картиналар пайдо бўлди. Бироқ бундай ленталар салмоғи фильмлар орасида ҳали кам. Кино арбоблари доирасида сусткашлик, эҳтиёткорлик ҳали ҳам сакланиб келмоқда ва бу иллатлар миллий кинематография тараққийтига тўсқинлик қилмоқда. Эcran усталари жамиятимизда авж олиб кетган салбий ҳодисаларга қарши қатъий курашга ҳали дадиллик билан қўшилмаяптилар.

Пленумда сўзга чиққан нотиклар ўз ишларига танқидий баҳо бериб, эътиборни майда мавзулар, бадиий жиҳатдан ҳам асарлар йўлига фаоллик билан гов солиш, социалистик воқелигимизни ҳаққоний акс эттириш зарурлигига қаратдилар. Бутун куч-ғайратини барча ижодий кучларни бирлаштиришга, уни кинематография муҳитини соғломлаштиришга сафарбар этишга, кинематографиячилар союзи ижодий секциялари иши сифатини яхшилашга қаратилиш керак.

Пленум ташкилий масалани кўриб чиқди. А. З. Қобулов шахсий аризасига кўра Ўзбекистон Кинематографиячилар союзи правлениесининг биринчи секретари вазифасидан озод қилинди. СССР халқ артисти, СССР давлат мукофотининг лауреати М. Қ. Қаюмов республика кинематографиячилар союзи правлениесининг биринчи секретари этиб сайланди.

Пленумда СССР Кинематографиячилар союзи правлениесининг секретарлари А. Ф. Ермаков, О. А. Агишев нутқ сўзладилар.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Х. Холмуҳамедов қатнашди. (ЎЗАТ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ
108-КЕЛЕС САЙЛОВ
ОКРУГИДАН
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ДЕПУТАТИНИНГ
ВАКОЛАТИНИ МУДДАТИ-
ДАН ОЛДИН БЕКОР
ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ўртоқ М. А. Аҳмедованин ўз депутатлик ваколатини зиммасидан соқит қилиш ҳақидаги шахсий ариза-

си муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилди: «СССРда халқ депутатлари статуси тўғрисидаги СССР Қонунининг 10-моддасига асосан, 108-Келес сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат Матбуа Амирсайдовна Аҳмедованин ваколати муддатидан олдин бекоор қилинди, деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. РОМАНОВСКИЙ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1988 йил 15 январь.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

(Давоми. Бош 1-бетда).

«Чернобыль АЭСидаги авария сабабларини текшириш натижалари ва авария оқибатларини тугатиш, атом энергетикаси хавфсизлигини таъминлаш тadbирлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил 14 июлдаги қарори ҳамда партия ва ҳукуматнинг мазкур масалага оид бошқа қарорлари қандай бажарилаётганлиги кўриб чиқилди.

Авариядан кейин ўтган даврда бу борада кенг кўлемли тadbирлар комплекси амалга оширилганлиги айтиб ўтилди. Ишдан чиққан энергоблок қисқа вақт ичда гоат мустақкам тарзда кўмиб ташланди. Қолган барча учта энергоблок ишга туширилди. Энергетикларнинг янги шаҳри — Славутичнинг биринчи навбати кўриб битказилмоқда. Атом энергетикасининг ташкилий ва техникавий даражасини такомиллаштириш билан боғлиқ муҳим масалалар ҳал этилди. Ушбу пробле-

лар юзасидан ҳукуматнинг бир қанча муҳим қарорлари қабул қилинди.

Радиоактив жиҳатдан инфлосланган районларда шахарлар ва қишлоқларни радиоактив қолдиқлардан тозалаш ишлари ўтказилди. Бу ерда истиқомат қилаётган аҳоли саломатлигини муҳофиза қилиш, уларга зарур медицина ёрдами кўрсатиш борисида катта-катта тadbирлар амалга оширилмоқда. Бутуниттифоқ радиацион медицина маркази иш бошлаб юборди. Радиоактив қолдиқлардан тозалаш катта ҳажмдаги ишлари ўтказилганлиги натижасида электр станция территориясида, унинг биноларида радиация даражаси хизмат қилаётган ходимларнинг хавфсиз ишлашини таъминлайдиган муқдоргача камайтирилди. Одамлар пухта текшириб кўрилган уларнинг саломатлигида радиация билан боғлиқ ҳеч қандай ўзгаришлар сезилмаётганлигини кўрсатди.

Янги жойларга кўчирилган

барча аҳоли иш ва уй-жой билан таъминланди. Шу мақсадда 21 мингтадан ортиқ яқка тартибдаги уй-жойлар, 800 тага яқин социал-маиший ва маданий объектлар қурилди, 15 мингта квартира ажратилди. 900 миллион сўмликдан ортиқ турли хил компенсация тўланди ва имтиёзлар берилди. Авария оқибатларини тугатишга бевосита сарфланган ҳаражатлар салкам 4 миллиард сўми, мазкур районларда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмлари қисқарганлиги билан боғлиқ зарар ва бошқа ҳаражатларни ҳисобга олганда салкам 8 миллиард сўми ташкил этди.

Ишчилар, олимлар, инженер-техник ходимлар, хизматчилар, Совет Армияси жангчиларининг юксак ватанпарварлиги ва фидокорлиги туфайли қисқа муддатларда авария оқибатларини тугатиш соҳасида ўз ҳажми ва техникавий мураккаблиги жиҳатидан мислсиз ишлар бажарилди. Совет кишилари Чернобыль фондига салкам

540 миллион сўм ўтказганлиги улар жиқлиги ва коллективизмининг ёрқин далили бўлди.

Сиёсий бюро авария оқибатларини тугатишга оид бундан бунёнги вазифаларни белгилади, СССР Атом энергетикаси министриги ҳамда бошқа министрликлар ва идораларга атом станцияларининг тўла хавфсизлигини таъминлашга қаратилган куч-ғайратларни бирлаштиришни тақлиф этди. Маълуматимизда атом энергетикасини ривожлантириш сифат жиҳатдан янги техникавий негизга, мултлақ пухта инженерлик ва конструкторлик ечимлари, АЭС коллективларидаги юксак технология интизомга асосланиши кераклиги алоҳида таъкидланди. Кадрлар билан олиб бориладиган ишларни кучайтириш зарурлигига муҳим аҳамият берилди.

Сиёсий бюро давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисида СССР Қонунига биноан меҳнат коллективлари кенгашларини, корхона раҳбарларини сайлаш тартиби тўғрисида тейёрланган тақлифларни маъқуллади. Меҳнат коллективлари кенгашлари ва раҳбарларини сайлаш жамият, коллектив ва ҳар бир меҳнатқаш манфаатларини уз-

вий боғлашга қодир бўлган профессионал билимдон, юксак маънавий-сиёсий фазилатларга эга бўлган ходимлар ишлаб чиқаришни бошқаришга жалб этилишини таъминлаш зарурлиги уқтириб ўтилди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Бош секретари М. Якеш билан қилган суҳбат якунларини маъқуллади. КПСС ва ЧКПнинг социалистик қурилиш асосий проблемаларига муштарак ёндашуви, таъқиқ сўбатининг туб масалалари юзасидан қарашларнинг бирлиги манунити билан таъкидланди. Ҳар иккала қардош мамлакатда қайта қуриш, демократиялаш, фан-техника тараққиётини ва социал тараққиётни жадаллаштиришга қаратилган йўл муносабати билан Совет — Чехословакия ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантириш учун янги кенг имкониятлар очилмоқда.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида совет экономикасини ривожлантириш, мамлакатимизнинг таъқиқ сўбатидидаги йўлни амалга оширишининг бошқа баъзи масалалари ҳам муҳокама қилинди.

• Социал масалалар бўлимида • Социал масалалар бўлимида •

ҚАБУЛ БЎЛИМИДАГИ ФОЖИА

Редакцияга хат

ҲУРМАТЛИ муҳаррир! Қалбимда бир дунё жудодлик алами билан ушбу мактубни битялман. Ҳаётдан бевақт кўз юмган дадажонимнинг фожиаси кўлимга қалам тутқазди. Отамиз бўкалик врачларнинг масъулиятсизлиги ва бағридошларидан вафот этди.

Дадам Асроқулов Қодир 1939 йилда туғилган, ҳали элик ёшга ҳам бормаган навқирон эди. Бош фарзанди мен ва беш нафар ўғил укаларим бор. Энг катта укам яқинда армия хизмати йўтаб келди, иккинчи укам ишлайди, қолган учтаси мактабда ўқийди. Дадам келиб кўриш ораусида эди, афсус... Дадам турмуш қийинчиликлари туфайли қон босими касаллигига йўлқиб, район поликлиникасида терапевт-врач назоратида турарди. Лекин кейинги бир йил ичда бирон марта уйимизга врач келиб дадамнинг соғлиғидан хабар олганини билмайман. Мен 24 ёшдаман, икки фарзандим бор. Дадам 14 сентябрь кунни одагидеги машинада ишга жұнаб кетган. Эрталаб соат 11 ларда бироз мазаси бўлмаганда кейин район поликлиникасига врач Қосимова қабулига келган. Қосимова эса ё совуққонлиги, ё малакасининг туфайли беморни зарур даражада кўридан ўтказиб унинг аҳолига етарли ҳади бормаган, иккинчи хил дори ёзиб бериб, жұнатган. Дадам уйга келиб аҳоли тобора оғирлашавергач, соат 15 ларда «тез ёрдам» чақирилган. Бахтимизга қар-

ши «тез ёрдам»да ҳам навбатчи врач йўқ экан. Фельдшер Раззоқов Олим келиб, эрталаб қабул қилган врачнинг тавсиясини ижро этиб, яъни платилинганда укол қилиб қайтиб кетган. Дадамнинг соғлиғи соат сайин оғирлашиб борарди. Биз эса врачнинг уколи ёрдам қилар, деб кутардик. Бўлмади, кечга яқин янада оғирлашиб қолдилар. Бошқа нима чорамиз бор — яна «тез ёрдам» чақирдик. Хайриятки, бу гал врач Акбаров Мўмин келди ва касалини тезда касалхонага ётқириш керак, деб район марказий касалхонасининг қабул бўлимига олиб борди. Бироқ врач Акбаров М. қанча уринмасин, оғриқдан жабр тортаётган беморни касалхонага ётқириш олмади. Менинг билишимча, врачлар ўртасида ўзбалирмонлик ва ўзининг лавозимини юқори кўйиш, оқидий одамларни ҳамда «оқидий» врачларини менсимаслик борлигини аниқ сезиб турдим. Қабулхонадаги врачлар дадамни дурустроқ текширмасдан туриб, «ҳамма касалини ҳам олиб келаверсанми» деб Акбаровни койишди ва... дадамни — беморни уйга қайтариб юбордилар.

Хасталик эса тобора оғирлашарди. Нойлоқ яна кечаси соат 1 дан ўтганда «тез ёрдам» чақирдик. Яна фельдшер Раззоқов Олим келди ва беморни боғли қабулхонага олиб борди. Қабулхонадаги врачлар Мамаев Эркин, Каримов Ашур, Худойқулов И., Шегай Ни-

на Александровна ва бошқалар бемор оғриқдан қаттиқ азоб чекаётганига қарамасдан гўё ҳеч нарса бўлмаётгандек совуққонлик, эътиборсизлик билан текшира бошлади. Дадам оғриққа чидолмай «менинг касалим нима ўзи, нега менинг ошқозонимнинг атрофи ачиб оғриятти» дея ўёқдан-ўёққа қориб гашириб турганида эғнига оқ халат ҳам киймаган врач Мамаев Эркин уйқули кўзлари билан оғриққа сизгирет, кўлини белига кўйиб чиқиб келди. Шу пайт дадам оғриққа чидолмай ўзини диванга ташлади. Шунда ҳам Мамаев хотиржамгина, ҳарорати йўқми, деб текширди, кейин қоринларини босиб кўрди. Дадам «у ерларим оғримайяпти, ма на бу ерим, ошқозонимни атрофи ачишиб оғриятти» деди яна. Шу вақтда врачлар бири оёғини, бири кўлини, бири бошини ушлаб оғриқ бўлаётган жойни икки қўллаб қаттиқ босган эди, дадам бақириб юборди ва оғзидан қон чиқиб кетди.

Ҳурматли муҳаррир! Агар ёссам қалбимда алам кўп, ўзингиз бир тасаввур қилиб кўринг-а! Менинг ёш эканам ва ҳеч қандай лавозимда эмаслигим, шунингдек врачларнинг «қалбига» бошқа усул билан йўл топа олмаганлигини туфайли дадамиз медицина ёрдамини ололмасдан ҳаёт билан видолаштиришди. Қабул бўлимидаги бу жудодлик менинг қалбимда ношуд, масъулиятсиз врачларга нисбатан сўнмас нафрат туғдирди. Ахир дадамнинг ўлимига ўшалар сабабчи эмасми? Мен сиздан, ўртоқ муҳаррир, бундай врачларни текшириб, дадамнинг ўлими айбдорларини аниқлаб, уларга тегишли жазо беришда ёрдам қилишингизни сўрайман.

М. АБДУРАҲМООВА,
Бўка.

РАСМИЙ ЖАВОБ

ТОШКЕНТ область соғлиқни сақлаш бўлимининг комиссияси бош терапевт Л. Цанева, бош хирург И. Олендер, «тез ёрдам» врач-методисти Ш. Алимовлар М. Абдураҳмоованинг хатида баён этилган фактларни текшириб кўришти.

Медицина ҳужжатларини ўрганиш, медицина, ходимлари ва беморнинг қариндошлари билан суҳбат натижасида бемор Қ. Асроқулов 1985 йилдан бошлаб қон босими хасталиги билан диспансерлик ҳисобда турган. 1987 йил 14 сентябрда бемор Асроқулов марказий район поликлиникасида врач-терапевт Қосимовага мурожаат қилган. Миокард инфарктини билдирадиган яққол электрокардиография амалоти билмагани учун врач диагностика хатога йўл қўйиб, «кучайиш босқичидаги хроник бронхит» диагнозин қўйган ва шунга муволақа тайинлаган. Сўнг беморнинг аҳоли оғирлашгач, «тез ёрдам»да фельдшер О. Раззоқов бориб оғриқ қолдирадиган укол қилган.

Қайта чақирувчи врач М. Акбаров бориб «ўткир гаситрит, кардиосклероз?» диагнозин қўйиб, беморни қабул бўлимига олиб борган. У ерда беморни навбатчи врач Н. Шегай ва реанимация бўлимининг мудири Э. Мамаев кўрганлар. Улар ҳам беморнинг аҳолини тўғри аниқлай олмаганлиги натижасида диагностика хатога йўл қўйиб, унқ касалхонага ётқиришмаган.

1987 йил 15 сентябрь соат 02.00 да бемор иккинчи марта қабул бўлимига келтирилганида врачлар Н. Шегай, Д. Каримов, И. Худойқулов ва Э. Мамаев қонсилуум ўтказайтганда унинг аҳоли кескин ёмонлашди. Амалга оширилган реанимация тadbирлари самара бер-

мади ва бемор 02.45 минутда вафот этди.

Қабул бўлимида қўйилган диагноз патаномик диагноз билан тўғри келди. Улим чақ қоринчанинг олд ва орқа деворларни миокард инфаркти натижасида содир бўлган. Врачларнинг айтишича ва мурдани ёриб ўтказилган текшириш бўйича, қон кетмаган. Врач Э. Мамаев терапия бўлимида стационар шифоланишда ётган эди, шунинг учун ҳам қабул бўлимига консултацияга тақлиф этилганида унинг эғнида халати бўлмаган.

Врачлар Л. Қосимова, М. Акбаров, Н. Шегай, Э. Мамаев томонидан диагностика хатога йўл қўйилган ва бунинг оқибатида медицина ёрдами тўлиқ кўрсатилмаган ҳамда ётқизишда касалхонага ётқирилмаган.

Бўка район марказий касалхонаси бўйича 1987 йил 29 сентябрда чиқарилган бўйруққа асосан врачлар С. Раимқулова, Л. Қосимова, Э. Мамаев, М. Акбаровларга ҳайфсан, Н. Шегайга қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди.

Қ. Асроқулов ўлими воқеаси сентябрда район марказий касалхонаси врачлар конференциясида кўриб чиқилди ва у область терапевт ҳамда кардиологларнинг қўшма советида жиддий муҳокама қилинади. Декабрь ойида (1987 йил) область соғлиқни сақлаш бўлимида юқорида номлари саналган врачлар эғаллаб турган вазифасига лойиқ-нолоқиқлигини аниқлаш бўйича аттестация ўтказилди.

Қ. Асроқулов ўлими факти бўйича ҳужжатлар айбдор шахсларни жавобгарликка тортиш учун Бўка район прокуратурасига жұнатилади.

Область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири
М. БЕКНОЗОВА.

РЕДАКЦИЯДАН

ОБЛАСТЬ соғлиқни сақлаш бўлими газетдон М. Абдураҳмоованинг хати бўйича комиссия тузиб текширгани яқши. Бироқ айбдорларга берилган жазо кишини ўйлантиради: бутун бошли бир одам врачларнинг масъулиятсизлиги ва малакасининг оқибатида ўлиб кетибди-ю, бунга айбдорлар эса ҳайфсан билан «жазоланбиди»...

Тўғри, редакция ҳар бир йўл қўйилган хато учун одамларни ишдан бўшатиб юборармиш ёки жиноий жавобгарликка тортириш тарафдори эмас, бунинг

талаб ҳам қилмайди. Мақсад — камчилик ва нуқсонларни йўқотини, аниқ фактлар мисолида аввало бу фактга йўл қўйганларни, қолаверса, бошқа шифокорларнинг оғохлантиришдан иборат. Юқориди жавобда эса...

Бунинг устига Бўка район марказий касалхонасида бундай нохуш воқеа биринчи марта рўй бераётгани йўқ, илгари ҳам бўлган бундай ҳодисалар! Шунга қарамай, навбатдаги хато оқибатида

рўй берган ўлимга айбдор шахсларни жошпоқчина ҳайфсанлар билан жазоланиш тарбиявий роли бўлармикин? Ахир одам ўлиб кетди-ку! Агар бу ҳодисага алоқадор шифокорлар ўз вазифаларини сиқидилганда, масъулият билан бажарганларида балки ўша бемор ҳаётини сақлаб қолиш мумкин эди. Аттестация ҳам ўтказилбиди. Натияжа — юқоридидаги ўлимга сабаб врачларнинг ҳаммаси шартли равишда ўз вазифасига ло-

йиқ эмиш, бир йилдан сўнг яна аттестацияда ўтармиш. Бунга куласизми, куласизми?..

Район прокуратурасига эса маъқур касалхона врачлари устидан материал биринчи марта юборилганлиги йўқ. Илгаринг икки ўлими факти бўйича ишдаги айбдорларни прокуратура касалхона коллективи қафиллигига бериб, ишчи сиқидилгани ёниб қўйилган эди. Бу гал прокуратура навбатдаги айбдор врачларга қандай муносабатда бўлиши ҳозирча маълум эмас...

Бир шикоят узидан

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг жамоатчилик комитети Орол ҳавзаси ички сув ресурсларидан, шунингдек ён-атроф территориялар сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш ҳисобига Орол денгизи ва Орол бўйи экологик муҳитини яхшилашга қаратилган энг яхши тақлиф — лойиҳа асоси учун конкурс эълон қилди.

Лойиҳа асосини ишлаб чиқишга нуфузли лойиҳа-қидирув ташкилотлари жалб этилади. Тақлифлар тахаллус билан кўйидаги адресга юборилиши керак: 700000, Тошкент, ГСП, Пушкин кўчаси, 1-уй. — Оролни кўтариш комитетига, деб ёзилиши. Телефон 33-78-55.

Тақлифлар тахаллус бўйича рўйхатдан ўтказилади. Епиқ

КОКУРС ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

конвертда муаллифнинг исми, фамилияси ва отасининг исми, туғилган йили, маълумоти ва ихтисоси, илмий унвони ва илмий даражаси, иш жойи ва мансаби, уй адреси ва телефони ҳақида қисқача справка илова қилинган бўлиши лозим. Конкурс мuddати 1 декабрда тугайди. Сўнг Ўзбекистон Ёзувчилар союзида тақлифлар кўргазмаси ташкил этилади. Тегишли мутахассислардан тўзиган жюри кўргазмани яқунлаб, энг яхши ишларни аниқлайди.

Ғолиблар учун 3000, 2000 ва 1000 сўм миқдорига учта мукофот белгиланган. Энг яхши тақлиф амалда қўлланишга тавсия этилади.

(ЎзТАГ).

- Сувларимиз муҳофазасига муҳтож
- Тайгада учраган ғаройиб ҳодиса

САЙЁҲ ОРОЛ

КАНАДАДА Сейбл оролини «Сайёҳ» деб бежиз айтишмайди. Атлантиканинг Янги Шотландия вилояти соҳилларига яқин жойлашган бу орол аста-секин қуруқликдан Шарққа томон тўхтовсиз сурилиб бормоқда. Сейбл сўнги йили давомда Европа томонга деярли 17 километр сурилди. Ҳозирги вақтда унинг океан бўйлаб «ҳаракати» йилга 230 метрни ташкил этилмоқда.

Бунинг сабаби нимада! Кучли оқим оролниги ғарбий соҳилини мунтазам ювиши ва тупроқ қатламларини шарқий соҳилларида ҳосил қилишидир.

ДЕЛЬФИНЛАР ҚУТҚАРИШДИ

ДЕЛЬФИНЛАР тўдаси уч нафар жанубий африкалик яхтсменларни ҳалокатдан сақлаб қолди. Бизнинг яхтамиз Ҳиндистон океани қирғоғида жойлашган порт шаҳри Ист-Лондондан тахминан бир километр нарироқда тўнтарилиб кетди, деб ҳикоя қилди Йоханнесбургда чиқадиган «Стар» газетаси муҳбиринга яхтсменларнинг бири Питер Сток. Яхта тўнтарилиб кетган район ақулалар жуда кўп бўлгани учун ҳам аҳолимиз танг эди. Баланд тўлқинлар яхтани тез тўғрилаб олишга ҳалакит берарди. Шундай пайтда кутилмаган ҳодиса рўй берди: дельфинлар пайдо бўлиб, бизни доира шаклида ўраб олишди.

Спортчилар яхтани бамайлихотир, тўнтариб, ичигади сувини чиқариб ташлашди-да, қирғоқ томон сузиб кетишди. Дельфинлар Сток ва унинг дўстларини тўлқин тўсиқларигача кузатиб борди ва шундан кейин поёнсиз океанда кўздан ғойиб бўлдилар.

СУВДА ЭРИЙДИГАН ЛИМОН

ЖАҲОН практикасида биричи бор ажойиб маҳсулот — сувада эрийдиган лимон талқони олишга муваффақ бўлинди. Бу ҳаммага маълум кислотасига ўхшаш маҳсулот бўлмай, талқон массасига ўхшаш кўринишдаги лимонлардир. Бундай лимон ўзининг барча тазм ва хусусиятларини тўла сақлаб қолади.

Бутуниттифок ичимликлар ва минерал сувлари илмий-тадқиқот институтининг Харьков филиали ходимлари томонидан ишлаб чиқилган янги технология авторлик гувоҳномаси билан муҳофазат қилинди. У—ихтиро, деб тан олинди.

ТОШКЕНТ КАНАЛЛАРИ

РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахти каналлари бир вақтлар ўзининг зилол сувлари билан машҳур эди. Уларнинг қирғоқлари доим тоза сақланар, оқабган оби-ҳаётдан экинларининга сугориб қолмай, ҳатто истеъмол ҳам қилинарди. Чунки ўша вақтда ҳамма сувнинг муқаддаслигини, унинг доим тоза сақланиши зарурлигини яхши тушунарди.

Тошкентнинг энг катта канали Бўзсувдир. Ундан бир қанча оби-ҳаёт тармоқлари тарқалади. Бўзсув каналининг узунлиги 160 километрдан ортиқ бўлиб, Чирчиқдан бошланади.

Бу каналдан Калковуз ҳам бошланади. Ўзбекистон кўчаси бошланадиган жойда эса яна 2 та каналга бўлинади. Унг томонда Анҳор, чап томонда эса Бўрижар каналларидир.

Бўзсув канали шаҳардаги минглаб гектар майдонни сугориш учун хизмат қилади. Айни вақтда у энергетика манбаи ҳам ҳисобланади.

Қорасув канали Бўзсув каналидан Оққоқ посёликсиде ажралиб чиқади. Унинг узунлиги 37 километр бўлиб, шаҳарнинг тўрт райони орқали ўтади. Суви билан эса 3,5 минг гектардан ортиқ майдон сугорилари. Унинг 4 та майда сув тўсиқлари бор. Улар орқали яна 4 та оби-ҳаёт йўллари бошланади.

Пойтахтимиз иқлимига ижобий таъсир қилувчи йирик каналлардан бири Салордир. У ҳам Бўзсувдан ажралиб чиқади ва 65 километр йўлни босиб ўтади. Суви 12,5 минг гектар ерни таъминлашга етади. У каналга қурилган гидроэлектростанция ҳар куни 10 минг киловатт-соатлаб нур ҳосил қилади. Қатор бошқа катта-кичик каналлар ҳам бор.

Лекин уларнинг шу кунлардаги ҳолати жуда ачинарлидир. Барча каналлар ниҳоятда ифлосланиб кетган. Унлаб санаот корхоналари ва ташкилотлар ўзларининг чиқиндилари билан шу оби-ҳаёт йўлларини яроқсиз ҳолга келтирмоқдалар.

«Ташобводресурси» бошқармасининг маълумотларига қараганда каналларни ифлослантираётган бирлашмалар, корхоналар, ташкилотлар, муассасалар анча кўп. Улар орасида «Средазкабель», «Средэлектроаппарат», «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмалари, қоғоз комбинати каби йирик корхоналар бор. Бу ва шунга ўхшаш бошқа корхоналарда оқма сувларни тозалаш иншоот-

лари етарли барпо этилмаганда, мавжудларнинг қувватларидан тўла фойдаланилмаганда. Оқибатда канал сувларининг ифлосланиши даражаси ортса ортб бораётгани, каммайлапти.

Шунинг ҳам айтиб ўтиш керакки, сув манбаларини муҳофазаси қилиш, каналларнинг соҳилларини ободонлаштириш шаҳримизда истиқомат қилаётган барча меҳнаткашларнинг ҳам муқаддас бурчидир. Биз эса кўпинча буни унутиб қўямиз. Ариқларга ахлат, турли хил бошқа чиқиндиларни ҳам ташлаб юбораварамиз. Унинг оқибати билан ишимиз бўлмайди. Бундай бепарволикка зудлик билан барҳам бериш лозим.

Бир вақтлар «эангори» ва «яшил» патруллар бўларди. Улар дов-драхтларни ва сув манбаларини яхши сақлашни ҳақида гамхўрлик қилардилар. Энг муҳими, бундай патрулларга бирлашган болалар ўшиқдан табиатга муҳаббат руҳида тарбияланардилар. Бизнингча бундай патруллари кўпайтириш ва уларга муайян ҳуқуқлар бериб қўйиши лозим.

Р. ИБРОҲИМОВ,
жамоатчи мухбир.

Тошкент ҳайвонот боғидаги ноёб ҳайвонлар орасида оқ айиқ ҳам бор. Қўтб ўлкасининг ҳужайини бу ерда ўзини яхши ҳис қилмоқда. В. Таран фотоси.

ХАВАРОВСК. Ласточка исмли бу йўлбар боласини овчилар ўрмондан топиб олишган эди. Ҳозир у Узоқ Шарқ зоология комбинатида парварши қилинмоқда. Ласточка Леопольд мушуги билан жуда яқин.
В. Тарабашчук фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ЎСИМЛИКЛАР ДУНЕСИ

КАВРАК

РЕСПУБЛИКАМИЗ, шу жумладан, областимизнинг тоғ ёнбағирларида ўсадиган каврак ўсимлигининг ажойиб хусусиятлари бор. Баҳор кунлари пола сайлига чиқсангиз, тоғ ёнбағирларидаги яйловларда узоқдан шарсимон сап-сарик гуллаётган каврақларга кўзингиз тушади. Бўйи бир метрдан баланд, новдаси эса биландан йўғироқ бўлади. Гули катта бўлиб, 2 та футбол тўпига тенг келади.

Бу ўсимлик 5—7 йил давомда бир марта гуллайди. Бунинг учун шу йилларда илдизига куч йиғади. Гуллаш йили ердан каттагина қарандек бўлиб ёриб чиқади.

Кавракни қўй-эчкилар жуда иштаҳа билан ейди. У чорвани гижжалардан ҳолис бўлишига ёрдам беради. Агар унинг новдалари сингудек бўлса қаймоқдек қуюқ сут чиқиб ярасини қоплайди. Бу шира халқ табобатида йўтал ва ўпканинг шамоллашини даволаш учун ишлатилади.

Т. ЖУРАЕВ.

МЕН БАРИБИР ИШОНАМАН

атрофида айланб юраркан. Кейин у анчагача кўринмай кетибди. Яна 1985 йилда пайдо бўлган. Икки мартаба келган. Кейинги йил уч мартаба.

Дарров эмас-ку, лекин бир амаллаб Тайгадаги бу қишлоққа бордим.

Қишлаш уйига кенга яқин етиб келдик. Эрталаб туриб из тушадиган ерларни белгилаб қўйиш ва шунга ўхшаш бошқа бир қанча ишларни бажаришни планлаштирдик.

Тонгга яқин шундай ҳодиса юз берди. Кимдир ниҳоятда эҳтиёткорлик билан эшитилар-эшитилмас овоз чиқариб фанерга оёқ қўйди. Бирдан ойнани қисқа ва кескин чертди. Биз ҳаммамиз баравар туриб эшик олдида отилиб чиқдик. Ташқари уйдигидан ёруғ эди. Майдалаб ёмғир ёғарди. Уни деярли шу захоти кўрдик. Биздан беш метрча нарида қуриб, пўстлоғи шиллиниб ётган кедр танасига суяниб турарди. Чап қўли бармоқларидан тирсагигача оппоқ бўлиб, кескин ажралиб кўзга ташланарди. Қизил кўзлари эса ёниб турарди.

У икки метрли бўйи қалин жун билан қопланган. жонли мавжудот эди. Тузилиши бутунлай одамга ўхшайди. Кўзлари ҳам одамларники сингари чўзинчоқроқ. Фақат кўз кosalари чуқурроқ жойлашган. Боши думалоқ, янги ниҳоятда калта, зўрга сезилади. Кўкрак қафаси бўчқасифат улкан. Елкалари қўйиб қўйгандек ниҳоятда такомиллашган. Бундай мушаклар фақат оғир атлетикачиларда бўлиши мумкин.

У бирдан қочди. Лекин Нишонли тез орада ўзидан дарақ берди. Кейинги сафар келганида бизнинг сарик кучукчамиз йўқолиб қолди. Бутун атрофни тинтув қилиб чиқдик. Уйдан ўзи метрча нарида унинг танаси топилди. У думидан то ўмровигача ёриб ташланганди.

— Нишонлининг иши,— деди кучукчага қараб Володя. — Мана ўша оддий ҳодиса. Лекин мени мана шундай бир қарашда натижасиздек туюлувчи шу учрашув ҳам қониқтирди. Негаки мен учун энди Нишонли реал мавжуд бўлган зоологик объект. Энди ҳар қанча инкор қилишмасин, мен барибир унинг борлигига ишонаман.

«Социалистическая индустрия» газетасидан қисқартириб олинди.

Қор одам борми?

Бугун биз деярли чорак асрдан бери шу сирли мавжудотни ўрганиш билан шуғулланиб келаётган М. Биковага сўз берамиз. У Москва Давлат университети ҳузуридаги табиатни ўрганувчилар жамиятининг муҳбир аъзоси. Бутун Кавказ ва Ғарбий Сибирини айланиб чиққан. Борни қийин бўлган энг ченка ерларида ҳам бўлган. Ниҳоят омади келиб «қор одам»нинг учратган, уни ақидан кузатиш имконига эга бўлган.

— Кунлардан бирида поезда Володя исмли ёш бир йигит билан ҳамроҳ бўлиб қолдим. Сўзбатлашиб кетдик. Тайгада, уларнинг яшаш жойларидан 70 километрча ичкарида (автор айрим мулоҳазаларга бориб адресни аниқ келтирмади) Володянинг бувалари солган қишқик қулба бор экан. Буvasи бундан қирқ йилча илгари туилари, одатда тонгга

Катталар хулоса чиқаришсин

- Нега йнглаб кетаясан!
- Узим.
- Исминг нима!
- Анвар.
- Анвар, соат тўққиздан ошди-ку, дарсдан кечга қолмадингми!
- Қолдим. Атайлаб биринчи соатга бормадим.
- Нима дэрс эди!
- Физкультура.

- Нима учун бормадинг!
- Формам йўқ, ўқитувчим икки қўяди.
- Нега форманг йўқ!
- Ойим олиб бермоқчи эдилар, қиммат экан.
- Ойинг ишлайдиларми!
- Ҳа.
- Ким бўлиб!
- Кўча тозалайдилар.
- Адагчи!
- Кетиб қолганлар.
- Қайси мактабда ўқийсан!
- Айтмайман.
- Анвар, айта қол, мактабдагиларга тушунтирамиз, ёрдам беришади.
- Ҳеч ким тушунишни истамайди, айтмайман...

ТОРТ ВА БОЛА

— Мана, бу торт бўлаги Укангга, — дер онаси.
 — Бунча катта! — дер Ҳаким
 Чикиб нақ эхонаси.
 — Мана бу торт бўлаги Узингга, — дер онаси.
 — Бунча кичик! — дер Ҳаким
 Чикиб нақ эхонаси.

ҒАЛВАЧИ

Кўчадан кела солиб Ғалванни бошлар Соли:
 — Буви, ечинг пайпоқни.
 — Опа ювинг оёқни!
 — Ака, ўтирмай қараб Социмни қўйинг тараб.
 — Ойи, пишдими оқақ! Кутинга ҳеч йўқ тоқат.
 — Дада, дарсим тайёрми, Ҳар кун айтиш даркорми!
 — Синглим, қани бўлақол, Кўйлагимга бос дэзюл.
 — Уф... чарчадим ёнбошлай, Бува, сиз эртак бошланг...
 Рауф ТОЛИБ.

Абдулла бобом катта амаким билан турадилар. Саккиз ёшга тўлган куним атайлаб иккита товуқ кўтариб келибдилар.

— Нима қиламан, бунин?
 — Боқасан, сенга тухум қилиб беради.
 Мен — пишмаган хом қалба, 72 ҳафта кирган бобомга раҳмат дейиш ўринга:
 — Керакмас, тухумни ёмон кўраман, — дебман.
 Бир кунни мактабдан келсам, уйда бобом ўтирибдилар. Биздан хабар олгани келган эканлар. Ойим дарров менга, бобомга куймоқ пишириб келдилар. Қорним очиб турган эди, куймоқни мазза қилиб еб олдим.
 — Егинг келса, мана бунин ҳам е, менинг қорним тўқроқ, — дея бобом ўз товоқчаларидаги куймоқни мен томон сурдилар.
 — Вой, ўзингиз энг, набирангиз кунда бўлмасам ҳам, кунора еб турибди, — дедилар ойим ва менга қараб: «ундай қилма, уят бўлади» дегандек пастки лабларини билинтирмай тишлаб қўйдилар.
 — Узингиз еяверинг, бобо, — дедим секингина.
 — Куймоқни яхши кўрасанми?
 — Бўлмасам-чи, уни ким ёмон кўради.
 Бобом кўзлари чақнаб бир кулдилар.
 Шу пайт «тухумни ёмон кўраман» деганим эсимга тушиб қолди. Танамни чумоли таләтгандек ғалати сесканиб кетдим.
 — Бобожон, яна шунақа товуқ кўрсангиз, уч-тўрттасини олиб-келиб беринг. Улар кўп тухум қилса, Бувиимларга ҳам бериб юборар эдим...
 — Эй, яшанг ўғлим. Ҳимматингизга балли! Агар сиз истасангиз шунақа товуқларингиз анча бўлади. Узи қилган тухумларни уринтирмай йиғиб қўйсангиз, бир кунни келиб ўзим бостирамиз, жўжа очади. Ана унда бир ғаласини чип-чип жўжаларим деб боқаверасиз.
 Шундан кейин тухум йиғдим. Ниҳоят бир кунни қоғоз халтага бобом еттига тухум солиб келиб қолдилар. Мен йиққан тухумлардан ўн биттасини танлаб олдилар ва товуқхонада товуқнинг ҳазондан қилинган тўшагига аста қўйдилар. Иккинчи товуқ ҳазон тўшагига ўзлари олиб келган етти тухумни қўйиб чиқдилар.
 — Нега ундай қилдингиз, бобо?
 — Ана шу тухумлардан товуқларинг жўжа очиб чиқади. Сен уларга тегма, товуқхонага кирма, хўпми?
 — Хўп.
 Икки-уч кундан сўнг товуқхонага мўраласам товуқлар тухум босиб ётибди. «Кишт» десам ҳам ўрнидан қўзғалишмади.
 Бир кунни пақирчадаги усти сал сарикроқ тухум устига секин «Хайрулла Ермухамедов» деб ёзимда, товуқлар ташқарига чиқиларини пойлаб туриб ўз номимдаги тухумни товуқ босаётган тухумлар ёнига қўйиб чиқдим.
 Қани, нима бўларкин!
 Эртасига қарасам, мен қўйган тухум «ҳазон тўшақ» пастига ётипти.
 Пайт пойлаб товуқлар йўғида яна қўйиб чиқдим. Яна шу аҳвол, мен қўйган тухум пастда.
 Ойимдан сўраб билсам товуқлар тухумларини танаси билан иситиб чиқар экан. Номим ёзилган тухумни товуқлар чиқариб ташлашларига бобом, у анча эски бўлиб, палағда бўлган экан. Тovuқлар шунақа тухумлар ичидан ўшансини ажратганига қойил қолдим.
 Анча кундан кейин бобом келиб қолдилар. Уларга воқеани айтдим.
 — Сиз товуқларга ҳалақит берманг, — деб тейинладилар. Бобомга товуқхона тешгини кўрсатган эдим, улар ҳам мўралаб кўрдилар. Ие, ана жўжа оча бошлабди-ку, деб юборсалар бўладими, дарҳол тешкидан мўраладим. Тухум ўзидан-ўзи ёрилиб, ичидан бошини зўрга кўтариб, сараксарақ қилаётган, жиш жўжа чиканини ўз кўзим билан кўрдим. Уч кунга қолмай барча жўжалар тухумдан чиқиди.
 Бир кун икки она товуқ ўз жўжаларини ҳовуз бўйида сайр қилдириб юрган эди. Еттига жўжа сира чўчимай ҳовуз сувига бирин-кетин тушиб аста сузиб кетишди.
 Мен нима бўларкин, дея кўзларимни ишқаб, бўзрайиб жўжаларга қарадим. Улар парвойи палак сув устида бемапол сузиб юришибди.
 — Шундай бўлиши аниқ эди, — дедилар бобом.
 — Нера!
 — Чунки ўша товуққа ўрдак тухумини очирганмиз-да, ўғлим. Бу товуқнинг жўжалари ўрдак бўлади. Мана энди, икки товуқнинг ўн учта бўлди. Енига тагин еттига ўрдак қўшилди. Сиз Хайруллабек ўғлим, энди шу ҳазинанинг сир-асроридан хабардор, хонадондаги ўрдак-товуқ фермасининг мудири бўлдингиз. Бугундан эътиборан йигирма парранда қўлимизга қарам, мехрибончилигингизга муҳтож. Энди маслаҳат биздан, ҳаракат сиздан бўлади, ўғлим.
 — Хўп бўлади, — дея бобом ларни кучиб олдим.
 Собит ҒАФУРОВ.

БИЛИМЛАР ХАЗИНАСИ

Шинамгина болалар кутубхонасида ҳар гелгидек Людмила Олеговна Травкова Султонбекни илқ кутуб олар экан, табассум билан:
 — Узинг гапирасанми, саволлар бериб турайми? — дея сўради.
 — Гапиралоқай.
 — Марҳамат.

Султонбек Ғозиев ўн беш кун ичида ўқиб чиққан «Эртанлар йўлида» китобининг ўтган йили чиққанлиги, унда СССР халқлари эртаклари тўплаб берилганлигини айтиб:
 — «Икки шапалоқ» ҳаммасидан ҳам қизиқ экан-да, мен Сизга уни бошдан сўзлаб бера қолай, — дея таратдудланган эди, кутубхоначи уни тўхтатди.

— Султонбек, — деди у. Агар эртани бошдан оёбигача эштадиган бўлсам, бошқалар билан суҳбатлашишга вақт етмайди, яхсиси жуда ёқтириб қолганларингдан уч-тўрттасини санаб бера қол.
 — Майли.

С. Ғозиев «Фарҳод ва Ширин», «Чўлпон», «Топқир қиз», «Кумуш китоб» эртаклари қизиқарли эканлигини айтиб, уларда қаҳрамонлар меҳнатни, одамларни яхши кўришганлиги, яшаш учун энг қийин пайтларда ҳам дўстлик кишиларга қўл келганлигини айтиб берди.
 — Раҳмат, — деди кутубхоначи. — Ана энди хоҳлаган китобингни олишинг мумкин.
 — Тошкент шахрининг Го-

голь кўчасида жойлашган болалар кутубхонасида шу кунни 2-синф ўқувчи Султонбек Ғозиев, 6-синф ўқувчиси Ира Жихарева, Оля Поместникова билан суҳбатлашди.

— Мен кутубхонага кўп йилдан бери ёъзоман, — дейди Оля. Бу вақт ичида биринчи пионерлар, Ботир жангчилар, ҳаваскор гулчилар ҳаётидан ёзилган кўп китобларни ўқидим. Энди эса ҳайвонот дунёси ҳақидаги асарларга қизиқишим ортади.

— Дастлаб бу ерга мени онам бошлаб келган — дейди Ира, — Людмила Олеговнага рўпара қилиб: «Энг қизиқ китобингизни танлаб беринг, қизим шариллатиб ўқийди», дегани ёдимда. Шунда кутубхоначимиз: «фақат шариллатиб ўқийгани эмас, тушуниб ўқий керак», деганлари ҳам эсимда турибди.

Директор — Мақсума Саказова, кутубхоначи Людмила Травковаларнинг ўз касбига бўлган илхоси, болаларга меҳрибонлиги туфайли китобхоналар сафи йилдан йилга ортоқмоқда. Л. Травкова шунақки китоб тарқатибгина қолмайди. У кичик китобхоналари билан россия ишлайди. Уларнинг билимлар хазинасидан тўғри фойдаланганликларини ҳис этар экан, ич-ичидан севилади. Кутубхоначилик касбинини танлагани билан фахрланади

С. ВАЛИЕВ.

Суратда: (чапдан ўнгга) ёш китобхоналар Оля Поместникова, Султонбек Ғозиев, Ира Жихаревалар кутубхоначи Людмила Травковага ўқиган китоблари ҳақида гапириб бермоқдалар.

Д. Аҳмедов фотоси.

ТОПИШМОҚЛАР

- Пуфласанг семиради, Пақ этиб ёрилади.
- Сўроққа ўхшар шакли, Дехқонга керак асли.
- Серсоқоли новча киши, Юздан ҳам кўп тилла тиши.
- Тану гули ер устида, гуж-гуж досил ер остида.

ҲАР ҚАНДАЙ жонивор ночор аҳволга тушиб қолганда одамдан мадад сўрайди. Сизларга болажонларим, шу ҳақдаги воқеани ҳикоя қилиб бермоқчиман.

Кунларнинг бирини она айиқ бир оёғини босолмаётган боласини аста-секин туртиб-туртиб ўрмондаги ёғоч қулба олдига олиб келди-да, ўзи қўздан ғойиб бўлди. Дарчадан буни кўриб турган ўрмончи эшикни очиб, ташқарига чиқди. Айиқчанинг олдига келди. Айиқча ундан чўчимайди. Ўрмончи қараса, унинг бир оёғига тикан кириб маддалаб кетган экан. Ўрмончи «беморни» қулбага олиб кириб, ўткир пичоқни оловда обдан қиздирди. Пичоқ совигач, айиқчанинг ярасини ёриб, тикани олиб ташлади, пасодини қисиб чиқарди. Ярага малҳам қўйиб доқа билан боғлаб қўйди. Сўнгра айиқчани сўқмоққа олиб чиқиб: «бор энди онангга», — деди. Узи эса қулбага кириб

ичкаридан тамбани қўйди. Шу пайт она айиқ пайдо бўлди ва боласини олдига солиб ўрмонга кириб кетди.

Яна бир воқеани атайай. Биласизми, айиқ асалга ўч бўлади. Бир кун у асарлар қўтилари турган жойга борди. Сойча эшитгани бунзиб ичкарига кирди. Асал солинган бидонга бошини сўқиб, асалини еди. Лекин бидондан бошини чиқара олмади. Ўрмонда шу аҳволда беш-олти кун тентираб юрди. Охири одам овозини эшитди шекли, заставга — чегарачилар ҳузурига кириб келиб қолди. Солдатлар айиқча ёрдам беришди. Бошидаги идишни бир амаллаб сугуриб олишди. Ўрмон «хўжайини» бир йўла икки челек сув ичиб, тўрт буханка нон еб жўнаб қолди.

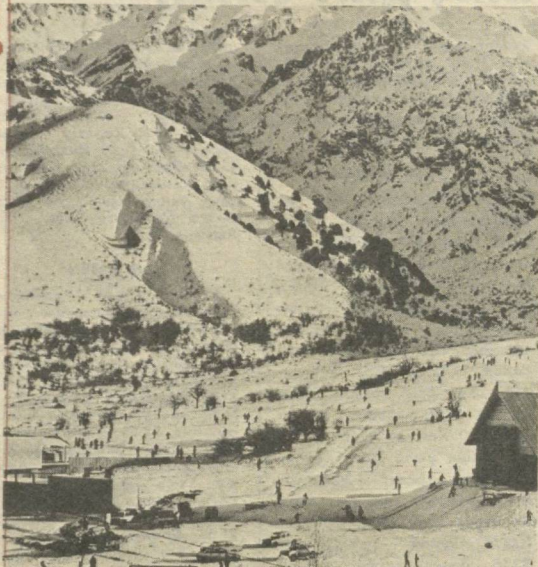
У кетар экан, раҳмат дегандек жангчиларга мулоим қараб қўйди.

Мавлон ИКРОМ.

Д. Виктинский чизган сурат.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ

МИРИҚИБ ДАМ ОЛИШМОҚДА

● ЧИМЕНГА ташриф буюрганлар табиат гузалликларидан баҳраманд бўлиш, соф ҳаводан тўйиб нафас олиш билан, бирга турли спорт ўйинлари, викториналар ҳамда кўрик-конкурсларда актив иштирок этадилар. Шунинг учун пойтахтимиз меҳнаткашлари ва шаҳар атрофида яшовчилар ишдан бўш вақтларида, шанба ва якшанба кунлари бу ерга ошқинашади. Онлавлар ва коллектив ҳолда дам олишдан сўнг яхши кўтаринки кайфият билан меҳнат кучоғига қайтадилар.

● Суратларда: (юқоридан пастга) ошқоқ қор қоплаган тоғ баргида сайр этишининг ажиб гашти-бор.

● Ҳамроҳлар ўзюраб олма йўлдан тоққа кўтарилмоқдалар.

● Чангида учиб учун эпчил ва чаққон бўлиш керак.

Н. Муҳаммаджонов фотолари.

Олимпиада йили муносабати билан бу йил мамлакатимиз миқёсидаги кўпгина йирик мусобақалар апрель, май ойига қадар ўтказилиши лозим. Чунки ана шу беллашуларда Сеул шаҳрида бўладиган ёзги олимпиада ўйинларида иштирок этувчи иқтидорли спортчилар аниқланади.

22 январда Тошкентдаги Марказий «Юбилей» спорт залида бокс бўйича мамлакат шахсий-команда чемпионати старт олади. Бу биринчилик ҳам олимпиада ўйинларига тайёргарлик босқичини ўтади. Ҳўш, шу чемпионатда республикамиз шарафини қимлар ҳимоя қилади. Уларнинг тайёргарлиги қандай!

— Айни кунда республикамиз чарм кўлқоп усталари Ангрэн шаҳрида бўлажак СССР чемпионатига тайёргарлик кўришмоқда, — дейди Ўзбекистон терма командаси тренери В. Шин. Команда составига 24 спортчи таклиф этилган. Биз чемпионат арасида кучлиларни ана шу ерда танлаб оламиз. Ҳозирча уларнинг орасида О. Степанян, Қ. Раҳимов, И. Раҳимжонов, С. Васканов, Т. Исроилов, Ф. Усмонов, С. Василенко, М. Матчонов ва бошқалар бор.

Дастлабки босқич тайёргарлик ишлари Суҳуми шаҳрида ўтказилган эди. Бу ерда биз В. Лавров бошличилигидаги СССР терма командаси вакиллари билан биргаликда машқларни олиб бордик.

ТОШКЕНТ РИНГГА ЧОРЛАЙТИР

Узаро ҳамкорлик республикамиз чарм кўлқоп усталари учун ўзига хос маҳорат мактабини ўтади. Айниқса, Р. Тришчев, Т. Исроилов, Р. Қосимовларнинг ҳаракати бош тренер диққат марказида бўлди. Чунки худди мана шу спортчиларга В. Лавров ҳам катта умид билан қарамоқда. Умуман, тайёргарлик босқичида ҳар бир спортчимиз янада масъулият билан ҳаракат қилаётганлиги яққол сезилиб турипти. Мухлисларимизга маълумки, ўтган йили Қосим Раҳимов Ленинградда ўтказилган Европа кубоги мусобақасида болгариялик А. Христовга очколар ҳисобида ютқазиб қўйиб, иккинчи ўринни қўлга киритган эди. Илбт Раҳимжонов эса Югославияда бўлган халқаро турнирда голиб келган. Хуллас, Ўзбекистон терма командаси сафига таклиф этилган боксчиларнинг аксарияти мамлакат чемпионати ҳамда кубоги мусобақаларида совринли ўринларни эгаллашган.

Тошкент ринги бизнинг боксчиларимиз учун омадли ҳисобланади. Чунки бу ерда бўлиб ўтган мусобақаларда кўпгина мамлакат чемпионларимиз етишиб чиқди. Уйлаймизки, бу сафар ҳам спортчиларимиз аънаъга содиқ қолиб, республикамиз спорт шарафини янада юқори поғонага кўтарадилар.

А. АЛИМОВ.

СТАДИОН ҚАЧОН ҚУРИЛАДИ?

ТОШКЕНТ районидаги «Ленинград» совхозининг аввалги директори Ф. Валиев бошчилигида 1984 йилда стадион қурилиши учун ҳашир бошланган эди. Лекин совхозга янги директор С. Суннатов келди-ю, қурилиш ишлари тақе-тақ тўхтаб қолди. Орадан икки йил ўтган, 1986 йилнинг 1 февралда меҳнаткашлар район партия комитетига стадион қурилишини тезлатиш ҳақида ёзма равишда мурожаат қилдилар. Хат юзасидан текшириш ўтказиш учун район партия комитети инструктори С. Ажибеков, совхоз директори-нинг қурилиш ишлари бўйича муовини М. Медетбеков (кейинчилик у ишдан бўшаб, ўрнига Х. Носирова тайинланди) ва ер ўлчовчи М. Қайтқобев ўртоқлардан ёборат комиссия тузилди. Мазкур комиссия аъзолари текширув акчуларини маълум қилдилар. Унда совхоз бош планда белгиланган стадион қурилишининг лойиҳа-архитектура ишлари 1986 йилнинг 1 сентябригача тугалла-ниши, 1987 йилдан бошлаб планга киритилиши айтилди.

Совхозда спортни ривожлантириш, жумладан, стадион қурилиши масаласига умуман эътибор берилмаётганлиги «Шонли меҳнат» район газетасида (29 октябрь 1986 йил) ҳақли равишда тўнқид қилинди. Хаттоки бу ҳақида район партия комитети пленумида ҳам жиддий гапирилди. Утган йилнинг 8 сентябрида стадионни архитектура-лойиҳа-лаштириш вазифаси «Узгаро-межхозпроект» институтига топширилди. Лекин институт бош инженери Ю. Туттаев билан бўлган суҳбат спорт ишқибозларини астойдил ранжитди: чунки стадион қурилиши 1988 йил планига ҳам киритилмас экан.

Стадион қурилиши атрофидаги машамшалар спорт инструктори сифатида мени жуда ҳам гангитиб қўйди. Директор С. Суннатов, бошланғич партия ташкилоты секретари А. Ибрагимов, маданый-оқаруви ишлар бўйича директор ўринбосари А. Гафоровлар бундан заррача ташвишланмаётганлари йўқ.

Совхоз раҳбарлари спортни ривожлантириш дээр талаби эканлигини тўла тушуниб ет-маётганлар эки тушунишини тамаяптилар. Акс ҳолда улар бу масалага жиддий ёндошган ва ишнинг қай аҳволда эканлиги билан қизққан бўлар эдилар.

Барибир ҳўжалик спортчилари ва ёшлар уларга қуйидаги савол билан мурожаат этишдан чарчашмайди: «Стадион қачон қурилади?»

О. САЪДУЛЛАЕВ, Тошкент район «Ленинград» совхозы спорт инструктори.

ОЧКОЛАР, УРИНЛАР

ФУТБОЛ
● ПОРТУГАЛИЯНИНГ «Порто» командаси футболчилари Голландиянинг «Аякс» командаси билан бўлган тақрири ўйинида 1:0 ҳисобида голиб чиқиб, Европа суперкубоги соҳиб бўлдилар. Маълумки, дастлабки ўйинида ҳам «Порто» худди шундай ҳисоб билан енган эди.

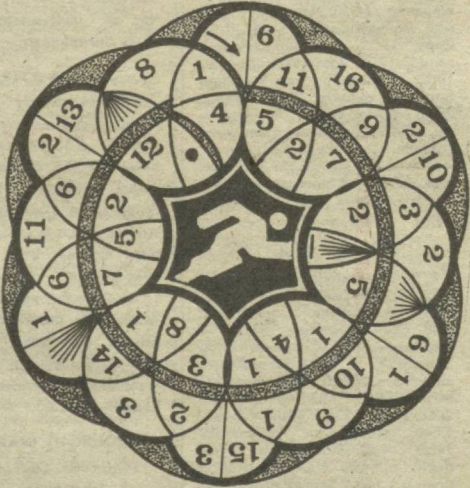
ЕНГИЛ АТЛЕТИКА
● ВИЛЬНЮСДА енгил атлетика «Вильнюс» кубоги учун Бутуниттифоқ аънаъвий турнири ўтказилди. Унда республикамиз вакиллари — Радон Гатаулини ҳамда Валерий Ишутинлар муваффақиятли иштирок этиб, совринли ўринларни қўлга киритишди. Лангар чўп билан баландликка сакрашда Р. Гатаулин 5 метр 70 сантиметр натоқа кўрсатиб биринчи ўринни эгаллади. В. Ишутин эса 5 метру 60 сантиметрдан сакраб иккинчи бўлди.

ТЕННИС
● КИШИНЕВДА ўсмирлар ўртасида «Динамо» жамияти Марказий Советининг теннис бўйича биринчилигида тошкентлик Д. Тамосевец яхши иштирок этиб, мутлақ чемпион номини олди.

ВОЛЕЙБОЛ
● ОДЕССА ҳамда Даугавпилс шаҳарларида ўсмир ва қизлар ўртасида волейбол бўйича СССР биринчилиги мусобақалари ўтказилди. Ҳар икки мусобақада ҳам республикамиз касаба союзлари кўнгилли спорт жамияти-нинг командалари тўртинчи ўринни эгаллашди.

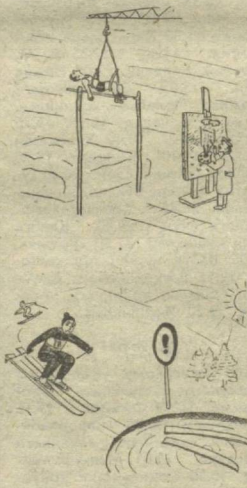
Бўш вақтларингизда

КРИПТОГРАММА

Азиз газетхон! Таърифлари куйида баён этилган «очқич» сўзлар ёрдамида криптограммани ҳал этинг. Бунда табобат илмининг бобокалонии, қомусий олим Абу Ади ибн Синонинг ибратли сўзлари ҳосил бўлади:

1. Футбол майдони ва томошабинлар учун трибуналари бўлган катта спорт иншооти — 6, 8, 1, 4, 2, 11, 3.
  2. Тўпли спорт ўйини — 14, 1, 3, 4, 5, 11, 9.
  3. Оғир атлетика анжони — 15, 8, 1, 3, 14, 1.
  4. Бирор иш-ҳаракатни тезроқ бажаришга бўлган иштиёқ — 16, 1, 13, 7, 1, 8.
  5. Баланд тик тоғ — 10, 11, 12.
- Ф. ОРИПОВ тузган.

ИЗОХНИНГ ҲОЖАТИ ЯҲҚ

Р. Шожазлилов чизган расмлар.

Редактор ўринбосари С. Ф. МУСАЕВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ

«Ташкентская правда» Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного Совета народных депутатов
Издается на узбекском языке
Редакция адрес: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 09531 А. 1524.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ